

**Kościół wobec małżeńskich sytuacji nieregularnych w świetle
Posynodalnej adhortacji apostolskiej „Amoris laetitia” papieża
Franciszka – listopadowe sympozjum zorganizowane przez Wydział
Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie**

DOI: <http://dx.doi.org/10.15633/acan.2230>

17 listopada 2016 roku w auli Instytutu Teologicznego Księża Misjonarzy w Krakowie na Stradomiu odbyło się tradycyjne listopadowe sympozjum naukowe zorganizowane przez Wydział Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Temat, który był rozważany, to *Kościół wobec małżeńskich sytuacji nieregularnych w świetle Posynodalnej adhortacji apostolskiej „Amoris laetitia” papieża Franciszka*.

Sympozjum rozpoczął ks. prof. dr hab. Tomasz Rozkrut, dziekan WPK UPJPII w Krakowie, który krótko wprowadził w tematykę tego spotkania, zachęcając jednocześnie, aby wspólnie podjąć kolejną ważną, także z praktycznego punktu widzenia, refleksję naukową na istotne współczesne tematy analizowane przez Magisterium Kościoła. Zwrócił w szczególności uwagę, że przedmiotem wspólnej analizy będzie tegoroczna Posynodalna adhortacja apostolska *Amoris laetitia* papieża Franciszka, którą należy postrzegać w relacji do poprzedniej, także posynodalnej adhortacji apostolskiej św. Jana Pawła II *Familiaris consortio* z 1981 roku, która była owocem zgromadzenia Synodu Biskupów w 1980 roku.

Następnie ks. dr hab. Piotr Majer odczytał okolicznościowe pozdrowienie skierowane do uczestników sympozjum przez ks. kard. Stanisława Dziwisza, Wielkiego Kanclerza UPJPII w Krakowie. Ksiądz kardynał zatrzymał się nad nurtującym aktualnie pytaniem dotyczącym udziału małżonków rozwiedzionych w życiu Kościoła, a także zauważył zróżnicowane odpowiedzi w zakresie tej problematyki.

Słowo wprowadzające wygłosił ks. prof. dr hab. Józef Stala, prorektor UPJPII w Krakowie, który w swoim wystąpieniu zwrócił uwagę na istniejącą obecnie skomplikowaną sytuację w świecie. Zauważył potrzebę, by Kościół był „Kościółem rodzinnym”, to znaczy takim, który towarzyszy wszystkim rodzinom. Odwołał się w swojej wypowiedzi do ósmego rozdziału adhortacji *Amoris laetitia* papieża Franciszka.

Wyjątkowym wydarzeniem podczas tego sympozjum było wręczenie papieskiego Orderu św. Sylwestra panu prof. dr hab. Wacławowi Uruszczakowi z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Ks. prof. dr hab. Jan Maciej Dyduch, pierwszy rektor UPJPII w Krakowie, przedstawił w wygłoszonej laudacji osobę Pana Profesora, który przybył na sympozjum wraz ze swoją małżonką Barbarą. Order św. Sylwestra

to wysokie odznaczenie papieskie przyznawane przez biskupa rzymskiego osobom świeckim, które wyróżniają się wyjątkową działalnością apostolską, pracą naukową i dydaktyczną, pozostając w ten sposób w służbie prawdzie. To wyjątkowe uhonorowanie prof. Wacława Uruszczaka orderem papieskim pozostaje podziękowaniem Panu Profesorowi za jego wieloletnią pracę naukową podejmowaną zarówno na Uniwersytecie Jagiellońskim, jak i na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie. Wysokie odznaczenie podkreśla jego wybitne osiągnięcia naukowe oraz twórczy wkład, jako wybitnego znawcy historii prawa, w rozwój prawa kanonicznego i prawa wyznaniowego. Za to wyróżnienie Pan Profesor w swoim okolicznościowym słowie podziękował ze szczególnym wzruszeniem.

Przewodniczącą pierwszej sesji naukowej była dr Aleksandra Brzemia-Bonarek, natomiast pierwszym prelegentem był ks. prof. dr hab. Paweł Bortkiewicz z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu. Temat jego referatu brzmiał: *Prawo stopniowości a stopniowalność prawa w odniesieniu do małżeństwa i rodziny*. Autor referatu, odnosząc się do różnicy pomiędzy prawem stopniowości a stopniowalnością prawa, omówił kilka istotnych problemów, które dotyczyły m.in. odpowiedzialności, sumienia oraz moralności subiektywnej i obiektywnej.

Drugim prelegentem był ks. dr hab. Leszek Adamowicz, prof. KUL, a tytuł jego referatu brzmiał: *Od kiedy zaczyna się małżeństwo? Problem uważnienia w związku sytuacji nieregularnych*. W opracowaniu tego zagadnienia podjął problematykę wyjaśnienia, na czym polega instytucja uważnienia małżeństwa „w związku”. Poprzez zgłębienie aspektu historycznego tej instytucji przeszedł do odpowiedzi na pytanie, jak w sytuacji, w której znajdujemy się współcześnie, można stosować procedury uważnienia małżeństwa „w związku”. Przede wszystkim zwrócił uwagę, że nie jest możliwe stosowanie tej procedury w przypadku, gdy żyjący ze sobą kobieta i mężczyzna nigdy nie wyrazili zewnętrznie aktu woli w celu stworzenia trwałej wspólnoty. W takim przypadku nie istnieje bowiem fundament, aby omawiana instytucja mogła mieć zastosowanie.

Ostatni prelegent pierwszej części symposium, ks. dr Andrzej Wójcik, reprezentujący UPJPII, przedstawił w wygłoszonym przez siebie referacie temat *Czy sytuacje nieregularne mogą zwierać elementy prawdziwego małżeństwa?* Autor referatu zwrócił uwagę na to, co łączy sytuacje nieregularne z małżeństwem, a także na potrzebę towarzyszenia zarówno tym, którzy mogliby przekształcić swoją relację w małżeństwo, jak i tym, którzy swojej relacji w relację małżeńską nigdy przekształcić nie będą mogli. Następnym punktem symposium była dyskusja, w której wzięli udział zarówno prelegenci, jak i jego uczestnicy; należy tutaj podkreślić cenne

dopowiedzenia ks. prof. dr. hab. Józefa Krukowskiego – prezesa Stowarzyszenia Kanonistów Polskich.

Druga sesja rozpoczęła się po przerwie kawowej, a poprowadził ją dr Tomasz Szelaż z Uniwersytetu Pedagogicznego. Pierwszym z prelegentów był ks. prof. dr hab. Zbigniew Janczewski, przedstawiciel UKSW. Temat omawianego przez niego zagadnienia brzmiał: *Dopuszczenie do sakramentów wtajemniczenia osoby w nieregularnej sytuacji małżeńskiej*. Przyglądając się tej problematyce, po wyjaśnieniu, czym są sakramenty wtajemniczenia chrześcijańskiego, omówił kolejno trzy zagadnienia: zasady dopuszczania do sakramentu chrztu, bierzmowania i Najświętszej Eucharystii; przygotowanie dorosłych do przyjęcia sakramentów wtajemniczenia chrześcijańskiego oraz ocenę sytuacji osób żyjących w związkach nieregularnych.

Drugim, i jednocześnie ostatnim już prelegentem tego niewątpliwie interesującego oraz udanego sympozjum, był ks. dr hab. Piotr Steczkowski, prof. UR. Przedstawiony przez niego referat dotyczył zagadnienia *Dopuszczenie do Komunii Świętej osób żyjących po małżeńsku bez małżeństwa – norma czy subiektywna ocena?*

Ostatnim punktem sympozjum była kolejna już w tym dniu dyskusja, po której syntetyzujący głos zabrał biskup rzeszowski dr Jan Wątroba – przewodniczący Rady ds. Rodziny Konferencji Episkopatu Polski oraz uczestnik Synodu Biskupów w 2015 roku, a ks. prof. dr hab. Tomasz Rozkrut dokonał podsumowania całego sympozjum, w którym zwrócił uwagę, że znajdujemy się na początku nowej drogi wytyczonej przez papieża Franciszka. Niewątpliwie reforma związana z Posynodalną adhortacją apostolską *Amoris laetitia* skłania nas ku temu, by ciągle wskazywać to, co pozostaje fundamentem instytucji małżeństwa – mianowicie przymiot jego nierozzerwalności – a także nieustannie go bronić.

s. Ozeasza Pozimska CSCIJ